

ПРОБЛЕМА ПОЄДНАННЯ ІНТЕРЕСІВ СУСПІЛЬСТВА ТА ОСОБИСТОСТІ

Актуальність теми дослідження: проблема взаємодії особистості й суспільства обговорюється багатьма філософами та вченими, такими як Е. Дюркгейм, М. Вебер та К. Маркс, але людина не може жити поза соціумом: суспільство є тим незмінним цілим, де відбуваються процеси індивідуалізації та соціалізації, становлення й зростання індивіда для досягнення мети, що стоїть перед ним, – стати особистістю, персоналізувати буття у своєму існуванні. З іншого боку у взаємодії суспільства та особистості має місце складна співдія найрізноманітніших, часто суперечливих інтересів і її результати бувають інколи несподіваними. **Мета дослідження:** розкриття процесу становлення особистості через взаємодію суспільного та індивідуального. **Об'єкт дослідження:** проблеми поєднання інтересів суспільства та особистості в повсякденному житті. Проблема особистості – одна з найважливіших у сучасній соціології. Неможливо аналізувати соціальні процеси, функціонування і розвиток соціальних систем, не звертаючись до дослідження сутності особистості як суб'єкта соціальної поведінки та суспільних відносин, не вивчаючи потреб, інтересів, духовного світу особистості, не аналізуючи складних й різнобічних зв'язків з соціальним мікро- і макросередовищем. Особистість вивчається різними науками. Філософію цікавить особистість як суб'єкт пізнання і творчості. Психологія аналізує особистість як стійку цілісність психічних процесів, властивостей. Соціолог вивчає особистість як елемент соціального життя, розкриває механізм її становлення під впливом соціальних факторів, механізм зворотної дії на соціальний світ, її участь у змінах та розвитку суспільних відносин. Особистість - це окрема людина з певними рисами характеру, індивідуальними здібностями і схильностями. Основним видом діяльності особистості є праця. У праці виявляються соціальні якості людини, що роблять її особистістю. У цьому сенсі можна стверджувати, що суспільство формує особистість шляхом її соціалізації, впливу на неї соціального середовища. Особистість не тільки формується соціумом, соціальним середовищем, а й сама впливає на них залежно від освіти, професії, суспільного становища й активності. Визначальна роль у цьому процесі належить соціуму, який створює відповідні умови для діяльності особи. Суспільство – одна з основоположних категорій соціальної філософії, історії та соціології, котра відображає: в широкому розумінні якісно відмінне від природи надскладне, багатомірне, внутрішньо розгалужене і водночас органічно цілісне утворення, що постає як сукупність історично сформованих способів і форм взаємодії і об'єднання індивідів та їх груп, в яких знаходять своє виявлення всебічне і багаторівневе взаємозалежність людей; Одним із основних моментів у процесі становлення особистості є її взаємовідношення із суспільством. Сама сутність людини соціальна, кожний індивід у своїй основі є суспільна істота, а суспільство не просто сума індивідів, а система суспільних зв'язків. При цьому виникає питання про механізм взаємодії індивіда й суспільства. У процесі життєдіяльності індивіда відбувається формування його особистості як конкретно-історичної індивідуальності, свідомість якої не тільки відбиває об'єктивний світ, але проявляє себе як активна, творча суб'єктивно-діяльна сила. Внутрішній зміст індивіда не є результатом механічного привнесення в його свідомість зовнішнього, об'єктивно-суспільного, а підсумок внутрішньої роботи самого індивіда, у процесі якої, незалежно від індивідуальної свідомості, суспільний зміст немов би трансформується всередину й стає знаряддям діяльності індивіда, засобом твердження як соціально значимої особи стості. Сама індивідуальність не виводиться із суспільних відносин безпосередньо, хоча й не може формуватися поза ними. В більшості по нашому світі пропитувалася ідея гармонійного поєднання соціальних та особистих інтересів, ідеалом способу життя вважалися взаємодопомога і взаємна відповідальність. Але насправді особистості фактично не мали можливостей для всебічного розвитку, до індивідуальності людини ставилися з підозрою. З давніх часів люди сприймали та осмислювали себе як органічну частку людського загалу: роду, сім'ї, нації або народу. Відомий філософ Карл Маркс визначав сутність людини як сукупність певних суспільних відносин. Однак в людській свідомості фіксувались не лише моменти злиття людини із людською спільністю, а й моменти їх протистояння та навіть - ворогування. В загальному можна виділити такі основні моменти співвідношення особистості і суспільства: 1) людина перебуває на першому плані, а суспільство розглядається в якості другорядного; людина і суспільство оцінюються як сутності однієї якості, даної лише в різних виявленнях; 3) суспільство постає найпершою силою та цінністю, а людина постає як його агент чи одиниця.

Надмірне піднесення окремого індивіда над суспільством може приводити до культивування індивідуалізму, егоїзму, коли ж ця окрема людина займає особливе становище в суспільстві, то подібна ситуація загрожує вилитися у вождизм або культ особи. Одним із завдань формування особистості є прищеплення їй практичних навичок, поєднувати свої інтереси з інтересами інших суб'єктів, зокрема з інтересами держави. Взаємодія інтересів справляє істотний вплив на формування особистості. Важлива також воля, рішучість цієї особистості відстоювати свої духовні чи матеріальні інтереси. Вона (особистість) має розібратися у складному плетиві інтересів, відшукати шляхи поєднання своїх інтересів та інтересів інших людей. На основі цих потреб та інтересів особистості формуються її уявлення про цінності. Категорія цінності відображає соціальне і культурне значення матеріальних чи духовних явищ, предметів для задоволення бажань людини. Кожна людина - свідомо чи несвідомо - формує свою індивідуальну ієрархію цінностей. Така ієрархія в одних людей більш-менш стабільна, в інших більш рухлива. Цінності є фундаментом формування і регулятивної функції ціннісних орієнтацій особистості. Ми живемо заради наших інтересів, вони рухають нас вперед, прокладають шлях у майбутнє. Коли люди не мають ніяких цінностей, цілей вони просто існують з дня в день, і так до самої старості. Але буває часто і таке, що ми відмовляємось від бажаного через можливий осуд суспільства, через неправильне розуміння того чи іншого життєвого поступку. Але закономірність нашого світу така, що хочеш чи не хочеш ти цього, але поєднати свої інтереси з інтересами суспільства, в більшості випадків, не вдається. Тому що в кожній особистості свої погляди на життя, і не можливо підлаштувати усіх під свою думку. Потрібно жити так, як бажає душа. Коли ми обираємо свої інтереси, цінності та цілі ми творимо своє «Я». А творячи своє «Я» ми творимо своє життя. **Висновок:** Проблеми поєднання інтересів суспільства та особистості завжди існували та будуть існувати, однак поєднання прешого з другим призводить до встановлення балансу суспільних інтересів. Поєднання цих інтересів є потужним механізмом творення майбутнього усього світу.

Список використаних джерел

1. Філософія: підручник / О. Г. Данилян, В. М. Тараненко. 2-ге вид., допов. і переробл. Х.: Право, 2012. 312 с.
2. Гуманітарний вісник ЗДІА випуск 39© Володін П.В., 2009 Взаємовідносини індивідуального і суспільного в процесі становлення особистості.
3. Наукова стаття Світлани Сисоевої «Суспільство і особистість: гармонізація розвитку». Рідна школа • №12 (грудень) 2012
4. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Ф 56 Коментар до конституційних змін: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. 1028 с.
5. Я. І. Безусяк, І. О. Головашенко «Проблема особистості в сучасній філософії».